

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vanitas Vanitatum Consideratione Seria Evanescens

Bellegambe, François

Insulis, 1681

Consideratio XIV. Mundus fallax.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51072)

MUNDI PERVERSITAS. 227

(pſ. 1.) Quomodo vivere potes, ubi mori non audes? (m) Egredere cum Loth de loco iniquitatis, festina & salvare. (n) Viinam cum Camillo de Lellis Clericorum Regularium infirmis ministrantium Inſtitutore, ad veram ſui cognitionem & conversionem adducto, verè & conſtanter identidem repeteres, Nihil mihi cum mundo, Nihil mihi cum mundo. (o) Cui non ſapit mundus, ſapit Deus; & cui nihil cum mundo, eſt illi Deus omnia in omnibus. (p)

(m) Bernard. ep 105. (n) Genes. 19. (o] In ejus vita lib. 1. c. 5. (p) 1. Cor. 15.

CONSIDERATIO XIV.

MUNDVS FALLAX.

I. **V**idete ne quis vos decipiat. (a)
Videte ne ſeducamini. (b) *Se-*
ductor eſt mundus, impoſtor peſſimus, men-
daciſſimus promiſſor, ſycophanta verſipellis;
qui velut molendinum, rotâ quâdam
temporum volvitur, & amatores ſuos

(a) Coloff. 2. (b) Luc. 21.

228 CONSIDERATIO XIV.

conterit. (e) Popule meus, qui te beatum dicunt, ipsi te decipiunt. (d) Beatum dixerunt populum, cui hæc sunt, (e) *terrena, vana, transitoria*: Seduxerunt populum meum in mendacio suo, ait Dominus. (f) *Quin & ipsi dilectores mundi seductos se & delusos inani & fallaci rerum seu vanitatum specie tandem aliquando agnoscunt, atque utinam non seriùs: Vanitate seducti sumus.* (g) Quid nobis profuit superbia? aut divitiarum jactantia quid contulit nobis? in malignitate nostra consumpti sumus. (h) Verè mendacium possederunt, vanitatem, quæ eis non profuit. (i) Ut quid igitur filii hominum diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? (k) Beatus vir, qui non respexit in vanitates & insanias fallas; (l) mendaces, fallentes, seducentes: quæ scilicet promittunt id quod non præstant, neque posse se præstare cognoscunt; (m) *miseros mortales fascinant nugacitatibus suis, inanitatibus implent, præstigiis dementant, omni spoliant fortitu-*

(c) August. in Ps 36. (d) Isai. 3. (e) Ps 143.
 (f) Jerem. 23. (g) 2. Esdræ 1. (h) Sap 5. (i)
 Jerem. 16. (k) Ps. 4. (l) Ps. 39. (m) P. le
 Blanc ibi.

dine, ut olim Samsonem Dalila; (n) & velut meretrix illa magna, Babylon, mater abominationum terræ, (o) ex vase aureo venenum propinant. Amaram enim, atque adeò aternùm lethalem, positionem mundus suis dilectoribus propinat. (p) Et, ut ait S. Isaacus Presbyter Antiochenus, Mundus est meretrix, quæ desiderio pulchritudinis suæ ad concupiscentiam trahit videntes eam: qui autem particulariter ejus amore deceptus, ipsum fuerit amplexatus, à manibus ejus non potest evadere, donec spoliet eum vità suâ: & cum expoliaverit omnibus, ejiciet eum à domo suâ, & in die obitus sui homo cognoscit eum: (q) tunc enim aperiet oculos suos, & nihil inveniet; (r) qui totum mundum habere se stultè gloriabatur. Ritus dolore miscebitur, & extrema gaudii luctus occupat, (s) fletus & stridor dentium. (t) Principis sui, rectoris tenebrarum harum, diaboli, inquam, more, utique patris mendacii, magna & omnia spondet mundus, at

(n) Judic. 16. (o) hoc. 17. (p) August. serm. 111 de Tempore. (q) S. Isaacus de contemptu mundi to 5. biblioth. Patrum. (r) Job 27. (s) Prov. 19. (t) Matth. 8.

230 CONSIDERATIO XIV.

dat omnino nihil; solum aeternum va-
 gissimè procurat, & nunquam finienda sup-
 plicia. Sic diabolus invalidit hominem,
 quem non fecit, insuper & decepit.
 Promisit immortalitatem & propina-
 vit iniquitatem. (*Genes. 3.*) (*u*) Verè
 domus diaboli, mundus, qui in ma-
 ligno positus est, non creatoris dig-
 nitate, sed magnitudine delinquentis
 vocatur; (*x*) domus mendacii in de-
 ceptionem. (*y*) Nunc ergo fili mi,
 audi me, & attende verbis oris mei.
 Ne abstrahatur in viis illius mens tua:
 neque decipiaris semitis ejus. Viæ in-
 feri domus ejus, penetrantes in inte-
 riora mortis. (*z*) Tota hujus mundi
 figura quæ præterit, & per oculos
 corda prolectat, zabulicis prætentis
 retibus, in qualibet sui specie laqueus
 mentis & gladius est. Excipit nos
 mundus iste variis voluptatibus flo-
 rens, & fallentibus venenatus illece-
 bris. Excipit nos innumeris anguis
 insidiis, cui nomina mille, mille no-
 cendi artes: ac sæpè aperto certami-
 ne violentus aggreditur, & candenti-

(*u*) *Augustin de symb. ad Catechum. libro 4*
 (*x*) *Reda in Evang. Luc. l. 2. c. 6.* (*y*) *Mich. 1.*
 (*z*) *Prov. 7.*

MUNDUS FALLAX. 231

bus petit telis, si latentibus non capit laqueis. (aa) Oculos delectat, demulcet aures, sed mentem inquinat; multa mentitur, falsa adjungit, vera subducit, spondet pecuniam, sed auferit disciplinam. Elevat & extollit mentem suavioris verbis; ostendit omnia regna mundi: Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me. (Matth. 4.) Ibi tu cave, ne capiaris præterlabentibus & non manentibus, in quibus magna tentatio est. (bb) Hæc sunt, unde nos vult gaudere mundus, ut pereamus cum amatoribus hujus mundi. Hæc enim gaudia velut venena diaboli repudiare debemus, quia non solum corpora, sed & animam nostram perpetualiter necare festinant. (cc) Attendite (monet incarnata Veritas) à falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces. (dd) *Falsi prophetae sunt mundus & tres ejus inexplebiles concupiscentiæ. Vident vana, & divinant mendacium: dicentes, Pax, & non est Pax. Consuunt pul-*

(aa) Paulin. ep. 2. ad Severum (b) Ambros. l. 1. de Cain & Abel. c. 5. (cc) Augustin. 10. 4. Exhortat. ad quendam Comitem. [dd] Matth. 7.

232 CONSIDERATIO XIV.

villos sub omni cubito manus: & faciunt cervicalia sub capite universæ ætatis ad capiendas animas. (ee) Nihil illis in speciem speciosius, nihil blandius: at reipsa turpius nihil, nihil fallacius, nihil iniquius: Dei timorem, amorem honesti, æternorum meditationem procul esse volunt; fruendum bonis, quantum lubet, inclamant sensibus; & nisi caverimus, cum illis Mors ascendit per fenestras nostras. (ff)

Fuge ergo, sunt venena,
Sunt dona proditoria,
Ut ut audiant amoena,
Opes, voluptas, gloria. (gg)

II. Arridet mundus, ut sæviat: blanditur, ut fallat: illicit, ut occidat: extollit, ut deprimat: scenore quodam nocendi, quam fuerit amplior summa dignitatis & honorum, tantum major exigitur usura poenarum. Caduca sunt quæcumque fucata sunt, nec fiduciam præbent possidentibus, quæ possessionis non habent veritatem. (aa) Temporalia enim dicuntur vana, quia habentem non satiant; sed

(ee) Ezech. 13. (ff) Jerem. 9. (gg) Gualter. Paulus scala. Ab gradu 2. rhyth. 22.
(aa) Cyprian. ep. ad Donatum.

dicuntur mendacia, quia quod promittunt, non donant. (b) Esto tamen magna sint & honesta, quæ mundus interim amatoribus suis erogare videtur: sed infida esse quis nescit? Certa nimirum eorum brevitates, & ipsius quoque brevitatis finis incertus: sæpè viventem deserunt: nam morientem nec rarò sequuntur. (c) Nec immeritò sanè mundus hic positus in maligno, vanâ promissione deludit animas, propriæ conditionis & nobilitatis oblitus, quas non pudeat porcis in ministerio subjugari, & desiderio sociari, nec sic tamen infelici edulio satiari. (d) Ne igitur decipiant te res illæ, quæ in hoc mundo celebres ac splendidæ videntur. Omnino enim prætereunt, & nihil ex apparentibus stabile est. (e) De mundo sunt hæc: & mundus, quod suum est, diligit. Sed quousque? Non solum enim non semper, utpote qui non semper erit; verum nec diu quidem: diu siquidem ista in te mundus habere non poterit,

(b) Bonaventura serm. Dom. 4. post Pentecost.

(c) Bernard. de Convers. ad clericos cap. 14. (d)

Bernard. ib. cap. 13. (e) Nilus Ep. M. in sententiis.

234 CONSIDERATIO XIV.

& te quippe ipsum in brevi non habiturus. Nam breves dies hominis sunt. Mundus quidem cum suis concupiscentiis transit, sed te prius emittit quàm ipse pertransit. (f) Nihil habet stabile, neque firmum, sed sola est oculorum deceptio, & priusquàm appareat, avolat. (g) *Quare sapientissimè monet S. Anselmus*: Si mundus, vel aliquid eorum, quæ sunt mundi, ridet tibi, noli arridere illi. Certè, Frater, non ridet tibi, ut in fine risus, tu rideas; sed simulat risum, ut te irrideat. Esto igitur, dilectissime, semper cautus, ut anticipes eum, & retorqueas fraudem ejus in eum: & cum ille tibi fallaciter ridet, tu veraciter irride eum. (h) *Et iterum idem Præsul*: Si quando mundus in aliquo sui generis favore vobis ridet, nolite illi arridere: utique non ad hoc ridet, ut in fine rideatis, sed ut sub principe suo irridente cum ipso lugente lugeatis. Potiùs ergo quoties vobis riserit, risum ejus horrete: horrendo ridentem irridete, ut post irrisorem ejus irrideatis, & ipso lugente rideatis.

(f) Bernard. ep. 107. (g) Chrysost. hom. 22. in Genes. (h) Anselm. l. 1. ep. 8.

Amici mei, nolite diligere mundum, nec ea quæ in mundo sunt..... Non habet fœnum in cornu; aurum habet in cornu; sed posteriora videte: fœnum habet in caudâ; caudâ ferit ille, cavete. (i) Nulla nos prosperitas blandiens seducat, quia stultus viator est, qui in itinere amœna prata conspiciens, obliviscitur ire quò tendebat. (k) *Appositè in hanc rem, quod mellifluus Doctor agens de veteri homine, seu sensualitate: Blandienti tibi arrides; ludis cum illusore; nescis, quia Ismaël est, qui tecum ludit. Ludus iste non est pueritiæ, nec simplicitatis, vel innocentiae; sed illusio est animæ, sed persecutio, sed mors. (l) Igitur seductorem mundum ne sequamur, animorum nostrorum persecutorem aversemur, illusorem & prestigiatorem fugâ & contemptu illudamus.* Nam iste mundus aut ridet nos, aut ridetur à nobis: aut acquiescimus, & despici-mur; aut contemnimus, ut præmia æterna consequamur. Ac sic aut contemnis & despicias mundum; aut acquiescis, & premeris vel calcaris à mundo. Sed melius est ut calces

(i) Idem ep. 2 (k) Gregor. hom. 14. in Evang.

(l) Bernard. Medit. cap. 7.

236 CONSIDERATIO XIV.

mundum, & calcato eo gradum tibi facias, per quem in sublime conscendas. (m) Scriptum est, Fratres charissimi, quòd mundum non diligamus, quoniam mundus transit & concupiscentia ejus. O munde proditor! cuncta bona promittis, sed cuncta mala profers: promittis vitam, sed donas mortem: promittis quietem, sed ecce turbatio: promittis florem, sed citò vanescit: promittis stare, sed citò recedis. Non ergo es diligendus, quoniam omninò transis, & concupiscentia tua velut fumus evanescit. O munde immunde, fallax & proditor! Numquid non periculosior es blandus, quàm molestus? Numquid non magis timendus es dum allicis, quàm dum spernis? Numquid non magis odiendus dum diligere simulas, quàm dum odire te ostendis? O munde immunde, in te habitare & non dolere impossibile est. In te sperare & non timere vanū est. In te tua amare & non periclitari impossibile est. O Fratres mei, nolite ergo eum diligere, quoniam transit, & concupiscentia ejus. (n)

(m) August. de Tempore serm. 55. (n) August. ad Fratres in Eremo serm. 31.

III. *Fallacis & severi, inter blandi-
 tiarum simulachra, hostis, mundi praece-
 lens figura Ioab fuit, qui Amasæ occurrenti
 blandè dixit, Salve mi Frater. Et te-
 nuit manu dexterâ mentum Amasæ,
 quasi osculans eum. Porro Amasa
 non observavit gladium, quem habe-
 bat Joab, qui percussit eum in latere,
 & effudit intestina ejus in terram. (a)
 Sic & perfidus Iudas Servatorem nostrum
 osculo prodidit, & tradidit. Ut filium
 prodigum habuerit impostor mundus, expo-
 nit S. Petrus Chrysologus: Ecce, quem-
 admodum, sine patre, census nudavit
 filium, non ditavit. Quod vitæ, quod
 morum, quod pietatis, quod libertatis,
 quod est gloriæ, nihil reliquit. Civem
 denique in peregrinum, filium in mer-
 cenarium, in egenum locupletem, li-
 berum mutavit in servum; junxit
 porcis, à patre piissimo quem sejunxit;
 ut serviret cœnoso pecori, qui pietati
 sanctæ parere contempsit. (b) Agit cum
 suis mundus, sicut ridiculus ille Romano-
 rum Imperator Heliogabalus, qui principi-
 bus suis ad opiparam scilicet convivium in-
 vitatis, fictas pietasque proposuit epulas;*

(a) 2. Reg. 20. (b) Chrysol. serm. 1.

238 CONSIDERATIO XIV.

(c) ac folles vento distentos pro subsellis ponebat convivis quibusdam amicis; quos prandentibus illis restabat, ut concidentibus paulatim follibus plerumque sub mensis repente invenirentur conviva. (d) Ita mundus ludit cum amatoribus suis; & sic olim lusit cum Balhasare & mille optimatibus ejus, qui dum biberent è vasis templi sacris, & laudarent Deos suos, à Cyro, Babylonem noctu occupante, repente oppressi & occisi sunt. (e) Eundem illudentis mundi ludum lethali fato expertus est Ruffinus: hic è vili domo & sorte, èd amplitudinis excrevit Constantinopoli in aula Theodosii, ut consulatum gesserit cum Arcadio, omniaque pro libitu ageret, Casari ad arbitrium moderatus, solo titulo minor: sed & hunc indicto instantèq; jam die publicè accepturus erat, cum subito mutante mundi aurà, à militibus in mille partes sectus fuit, triste fortunæ ludibrium, fallacis mundi nobile documentum. (f) Docuit idipsum serò sapiens Thomas Volsaus, primarius ille Henrico VIII. Angliæ Regi Catharinæ Arragoniæ legitimæ uxoris repudiandæ author. Is obscuro loco natus,

(c) Ælius Lampridius de Heliogab. (d) Ibid. (e) Daniel. 5. Vid. Cornel. à Lapide. (f) Drexel. in Joseph c. 6. s. 2.

MUNDUS FALLAX. 239

ad omnē erectus dignitatis etiam Ecclesiasticæ gradum, dempto unico (quem tamen jam spe ascenderat) supremo Christi Vicarii; non diu post, & Regis gratiâ, & fortunâ, & vitâ excidit: cùm tanquam reus læsæ majestatis regiæ apprehenderetur, dixisse fertur: Utinam nihilo magis læsæ divinæ majestatis reus essem: nunc autem dum nulli rei magis incubui, quàm ut Regi penitus inservirem, & in Deum peccavi, & Regis gratiam non obtinui. (g) Nec latior fuit fortuna Henrico ipsi incesto & schismatico Regi: postquam suam libidinem & furorem in Ecclesiam explevit, cùm morbo ingravescente, de instanti mortis articulo ab amicis admone- retur; pateram vini albi poposcit, atque ad unum è suis conversus, Omnia (inquit) perdidimus; inter mortuis deinde vocibus Monachorum nomen aliquoties ingeminasse dicitur; atque ita expirasse. (h) Quid Ladislaum Bohemorum Regem commemorem? Hic Matthiam, Ioannis Hunniadis Corvini, Turcarum terroris, filium, parente mortuo, car-

(g) Nicolaus Sander, de Schism. Anglic. l. 1.
 (h) Ibid.

240 CONSIDERATIO XIV.

ceri arctissimisque vinculis, quòd Comitum
 Vdalricum Regis cognatum occidisset, man-
 cipaverat, post paulò morti adjudicaturus.
 Verùm versa est ludentis mundi facies.
 Ladislaus sponsus, jam omnibus ad festas
 nuptias paratis, in balneo à femina hono-
 rarium pomum, quod cultellus mediâ parte
 venenatus secuerat, accipit, edit, & vitam
 amittit. Hoc mortuo, Matthias è carcere
 ad sceptrum & solium educitur Hungaria
 Rex inaugurandus. (i) Aliam illudentis
 mundi tragœdiam, Andronicum tibi sistit
 ex Niceta Choniata Drexelius noster, (k)
 Orientis Imperatorem, qui tertio imperii
 sui anno ab Isaacio Angelo victus, duabus gra-
 vibus ferreis catenis collo injectis, & cõpedibus
 oneratus, verbis contumeliosissimis exceptus,
 scommatis, verberibus, exquisitisque cru-
 ciantis etiam a petulantissima plebe af-
 fectus, ex infami tandem furcâ pedibus
 suspensus, palam docuit, atque utinam ef-
 ficaciter, quam nihil fidendum mundo fal-
 laci. Docet & Carolus Crassus suo hodie-
 que epitaphio apud Heluetios, quod se le-
 gisse testatur, & in libro suo De fallaci
 mundo commentatione 9. descripsit. Ma-
 ximilianus

(i) Drexel. suprâ s. 3. (k) Consider. 5. de
 Ætern. s. 3.

MUNDUS FALLAX. 241

*ximilianus Sandæus noster, qui & tragœ-
diam deinde fusiùs enarrat. En autem il-
lud. Carolus Crassus Rex Sueviæ,
pronepos Caroli M. Italiam potenter
intravit, eamque devicit, Imperium-
que Romanum, ubi Cæsar coronatus,
obtinet. Ac mortuo Fratre suo Lu-
dovico universam Germaniam & Gal-
liam jure hereditario adquisivit. De-
mum, animo, mente, & corpore de-
ficiens, ab Imperio, sanè magno for-
tunę ludibrio dejectus, à suis omnibus
postpositus, humili hoc in loco sepultus
jacet. Obiit anno DCCCLXXXVIII.
Idibus Januarii. Atque hæc aliaque inpu-
mera ac quotidiana fallentis & illudentis
mundi ludibria, insignem, mi Lector, tibi
contemptum illius pariant, persuadeant fu-
gam; ac, si fortè suis te fallacibus illece-
bris pervertere nitetur infamis proditor, e-
loquere cum magno Augustino, & os lar-
vati impostoris obstrue: Eloquantur om-
nes amatores tui, ô munde immunde,
quibus aliquando florem serenissimæ
juventutis præstare voluisti, vitam diu-
turnam, divitiarum copiam, familiarium
abundantiam, pacis amœnitatem; di-
cant omnes, loquantur cuncti; sur-*

242 CONS. XIV. MUND. FALLAX,
gat venerabilis Pater Adam cum om-
nibus filiis suis, & uno ore loquan-
tur, utrum in hac vita gaudium ha-
buerint sine dolore, pacem sine dis-
cordia, quietem sine metu, sanitatem
sine infirmitate, lumen sine tenebris,
panem sine dolore, risum sine fletu.
(1) *Illude illusori, ne illusus pereas. S.
Macarius Ægyptius cum altero Macario
Alexandrino Nilum transiturus, totus pan-
nosus & squalidus, cum à Tribuno regionis
insigniter ornato audiret, Beati estis vos
qui mundum illuditis; respondit: Nos
quidem mundum illusimus: Vos au-
tem illudit mundus. (m)*

(1) *August. ad frat. in Eremo serm. 31.*

(m) *Pallad. Lausiaca histor. cap. 20.*

